

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 22.9.2006
KOM(2006) 232 v konečnom znení

2006/0086 (COD)

Návrh

SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**ktorou sa ustanovuje rámec pre ochranu pôdy a ktorou sa mení a dopĺňa smernica
2004/35/ES**

(predložený Komisiou)

ODÔVODNENIE

1) KONTEXT NÁVRHU

- **Dôvody a ciele návrhu**

Pôda je v podstate neobnoviteľný zdroj a veľmi dynamický systém, ktorý plní mnohé funkcie a poskytuje služby, ktoré sú nevyhnutné pre ľudskú činnosť a prežitie ekosystémov. Dostupné informácie poukazujú na skutočnosť, že procesy degradácie pôdy za posledné desaťročia výrazne pokročili, a všetko nasvedčuje tomu, že ak sa nepodniknú žiadne kroky, tento trend bude aj naďalej pokračovať.

Acquis Spoločenstva síce obsahuje ustanovenia o ochrane pôdy, neexistujú však žiadne konkrétne právne predpisy o ochrane pôdy na úrovni Spoločenstva. Cieľom tohto návrhu je vyplniť túto medzeru a vytvoriť spoločnú stratégiu pre ochranu a trvalo udržateľné využívanie pôdy, ktorá by sa zakladala na zásadách začlenenia otázok súvisiacich s pôdou do ostatných politík, zachovania funkcií pôdy z hľadiska trvalo udržateľného využívania, predchádzania faktorom ohrozujúcim pôdu a zmiernenia ich vplyvov a obnovenia pôdy postihnutej degradáciou na úroveň funkčnosti, ktorá by bola zlučiteľná minimálne so súčasným a plánovaným využívaním v budúcnosti.

- **Všeobecný kontext**

Pôda čelí čoraz väčšiemu tlaku, ktorý je vyvíjaný na životné prostredie v celom Spoločenstve. Vyvolávajú alebo zhoršujú ho ľudské činnosti, ako sú nevhodné poľnohospodárske a lesnícke postupy, priemyselné činnosti, cestovný ruch alebo rozvoj miest. Uvedené činnosti zhoršujú schopnosť pôdy plniť mnohé funkcie rozhodujúceho významu. Napriek tomu, že pôda sa nachádza prevažne v súkromnom vlastníctve, predstavuje prírodný zdroj, ktorý je predmetom spoločného záujmu Spoločenstva. Pokiaľ sa nebude chrániť, povedie to v Európe k oslabeniu trvalej udržateľnosti, ako aj konkurencieschopnosti z dlhodobého hľadiska. Navyše má degradácia pôdy výrazné dosahy aj na iné oblasti spoločného záujmu Spoločenstva, ako sú voda, ľudské zdravie, zmena klímy, ochrana prírody a biologickej diverzity a bezpečnosť potravín.

Cieľom rozhodnutia č. 1600/2000/ES, ktorým sa ustanovuje šiesty environmentálny akčný program Spoločenstva, je chrániť prírodné zdroje a podporovať trvalo udržateľné využívanie pôdy. Spoločenstvo sa preto zaviazalo, že prijme tematickú stratégiu pre ochranu pôdy s cieľom zastaviť a zvrátiť proces degradácie pôdy.

Komisia vo svojom oznámení z roku 2002 nazvanom „Smerom k tematickej stratégii pre ochranu pôdy“ (KOM(2002) 179) vymedzila osem hlavných faktorov ohrozujúcich pôdy v EÚ. Ide o eróziu, úbytok organických látok, kontamináciu, salinizáciu, zhutnenie, pokles biologickej diverzity, zástavbu, zosuvy pôdy a záplavy.

- **Existujúce ustanovenia v oblasti návrhu**

Pôda dodnes nebola predmetom žiadnej konkrétnej ochrannej politiky na úrovni Spoločenstva. Niektoré aspekty ochrany pôdy možno nájsť rozptýlené v *acquis*, z čoho vyplýva, že k ochrane pôdy môžu prispievať rôzne politiky. Je to prípad mnohých ustanovení v platných právnych predpisoch Spoločenstva v oblastiach, ako sú voda,

odpad, chemické látky, prevencia priemyselného znečistenia, ochrana prírody a pesticídy. Očakáva sa, že pozitívny vplyv na stav poľnohospodárskej pôdy bude mať aj zavedenie požiadaviek krížového plnenia spojených so zavedením aspektov ochrany poľnohospodárskej pôdy do reformovanej spoločnej poľnohospodárskej politiky, a prínos politiky rozvoja vidieka. Avšak vzhľadom na to, že existujúce ustanovenia majú odlišné ciele a rozsah pôsobnosti a často sú zamerané na ochranu iných environmentálnych médií, zabezpečujú iba roztrieštenú a neúplnú ochranu pôdy, keďže sa nevzťahujú na všetky pôdy a všetky identifikované hrozby, a to aj v prípade, že sú plne implementované. Z tohto dôvodu degradácia pôdy aj naďalej pokračuje.

- **Súlad s inými politikami a cieľmi Únie**

Navrhované právne predpisy, ktoré sú zacielené na ochranu pôdy a zachovanie schopnosti pôdy plniť si svoje environmentálne, hospodárske, sociálne a kultúrne funkcie, sú v dokonalom súlade s cieľmi článku 174 Zmluvy o ES. Zohľadňujú rozdielne situácie panujúce v jednotlivých regiónoch Spoločenstva. Vychádzajú zo zásady predbežnej opatrnosti a potreby preventívnych opatrení, zásady nápravy ujmy na životnom prostredí predovšetkým pri zdroji a zásady, že znečisťovateľ platí. Opierajú sa o analýzu potenciálnych prínosov a nákladov v prípade, že by sa podnikli alebo nepodnikli príslušné opatrenia, a majú na zreteli hospodársky a sociálny rozvoj Spoločenstva ako celku a vyrovnaný rozvoj jeho regiónov.

2) KONZULTÁCIE SO ZAJAINTERESOVANÝMI STRANAMI A HODNOTENIE VPLYVU

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Metódy konzultácie, hlavné odvetvia a všeobecný profil respondentov

K oznámeniu z roku 2002 sa ostatné európske inštitúcie vyjadrili priaznivo a uznali, že pôda môže výrazne prispieť k trvalej udržateľnosti v Spoločenstve z dlhodobého hľadiska.

Počnúc februárom 2003 Komisia usporiadala otvorenú konzultáciu so zainteresovanými stranami a vytvorila rozsiahlu platformu pozostávajúcu z viac než 400 členov rozdelených do piatich pracovných skupín a poradného fóra povereného koordináciou. V júni 2004 pracovné skupiny dokončili svoje veľmi podrobné správy, ktoré obsahovali informácie o stave pôd v Európe, tlakoch vyvíjaných na pôdu, faktoroch vyvolávajúcich degradáciu pôdy a súbor odporúčaní adresovaných Komisii v súvislosti s vypracovaním politiky v oblasti pôdy na úrovni Spoločenstva.

V novembri 2004 holandské predsedníctvo Rady a Komisia usporiadali konferenciu, na ktorú zvolali členské štáty a strany zúčastnené na konzultácii, ktoré vyjadrili silnú podporu rámcovému prístupu založenému na akcii Spoločenstva.

Komisia viedla počas 8 týždňov verejnú konzultáciu cez internet na tému prvkov, ktoré by sa prípadne mohli začleniť do tematickej stratégie pre ochranu pôdy. V rámci konzultácie sa zozbierali odpovede 1 206 občanov, 377 odborníkov na pôdu a 287 organizácií z 25 krajín.

Zhrnutie stanovísk a ich zohľadnenie

Európski občania, ako aj odborníci a organizácie v oblasti pôdy poväčšine vyjadrili názor, že prevenciu a zmierňovanie degradácie pôd v Európe považujú za dôležitú alebo veľmi dôležitú, a uprednostnili akciu vo forme rámca prijatého na úrovni Spoločenstva a konkrétnych opatrení prijatých na vnútroštátnej alebo miestnej úrovni.

Ucelená správa o štatistickej analýze všetkých otázok, ktorá uvádza aj rozdelenie respondentov podľa národností a v ktorej sa vysvetľuje, akým spôsobom sa zohľadnili odpovede, sa nachádza v hodnotení vplyvu.

Väčšina odporúčaní pracovných skupín, ako aj pripomienok vyjadrených prostredníctvom konzultácie cez internet, sa zohľadnila. Početné výzvy na zavedenie povinného obmedzenia rozvoja miest a cestovného ruchu nenašli podporu, pretože Komisia má obmedzené právomoci vo veci ukladania obmedzení vo využívaní pôdy.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Príslušné oblasti vedeckej expertízy

Pedológia, agronómia, lesníctvo, hydrológia, biológia, ekológia, ekonómia, sociológia, politické vedy.

Použitá metodika

Návrh sa zakladá na najlepších dostupných vedeckých a technických poznatkoch. Táto expertíza sa získala pomocou veľmi obsiahlej konzultácie so zainteresovanými stranami a na základe uzatvorenia zmlúv o vyhotovení dvoch nezávislých štúdií zameraných na zhodnotenie socioekonomických a environmentálnych dosahov degradácie pôdy, ako aj environmentálnych a socioekonomických dosahov navrhovaných opatrení. Správy vypracované pracovnými skupinami a uverejnené Komisiou, rovnako ako aj tento návrh a hodnotenie vplyvu v plnej miere zohľadňujú výsledky tejto expertízy.

Hlavné oslovené organizácie/odborníci

Počas konzultácií sa oslovili vnútroštátne, regionálne a miestne správy, priemyselné združenia, obchodné organizácie, environmentálne organizácie, spotrebiteľské organizácie, vedecké a výskumné inštitúty, Európska environmentálna agentúra, Spoločné výskumné centrum a ďalšie útvary Komisie, únie, poľnohospodárske organizácie, organizácie vlastníkov pôdy, ako aj veľa iných združení, ktoré boli zastúpené na európskej úrovni a vyjadrili záujem o problematiku pôdy.

Zhrnutie získaných a použitých odporúčaní

Spomenulo sa, že existujú potenciálne závažné riziká s nezvratnými dôsledkami. V súvislosti s existenciou takýchto rizík vládne jednomyseľná zhoda.

K jednomyseľnej zhode sa dospelo aj v tom, že pôde by sa mala poskytnúť rovnaká úroveň ochrany ako iným environmentálnym médiám, ako sú vzduch či voda, pretože pôda plní funkcie, ktoré sú životne dôležité pre človeka a ekosystémy. Zakaždým sa vyzdvihovalo, že vzhľadom na obrovskú rozmanitosť pôd v rámci Európy sa nemôže uplatniť „jednotný prístup“ ako základ politiky Spoločenstva pre ochranu pôd. Väčšina

vyjadrených stanovísk bola za zavedenie flexibilného systému, ktorý by umožnil zohľadniť miestne osobitosti pôdy a využívania pozemkov. Z tohto dôvodu sa dosiahla všeobecná zhoda, že by sa mal prijať rámec na európskej úrovni, ktorým by sa ustanovili spoločné ciele a zásady, pričom prijatie podrobných opatrení na príslušnej administratívnej a geografickej úrovni by sa prenechalo na členské štáty.

Prostriedky použité na zverejnenie odborných odporúčaní

Správy vypracované pracovnými skupinami uverejnil úrad pre publikácie OPOCE a bezplatne sú prístupné aj na internetovej stránke (<http://ec.europa.eu/comm/environment/soil/index.htm>). Na rovnakej internetovej stránke sú prístupné aj odpovede odborníkov a organizácií na verejný dotazník.

• **Hodnotenie vplyvu**

Zhodnotili sa tieto alternatívy počnúc menej normatívnymi smerom k normatívnejším:

- (1) Členské štáty by boli v rámci všeobecnej nezáväznej stratégie Spoločenstva pre pôdu nabádané, aby podnikli príslušné akcie.
- (2) Flexibilný právny nástroj, ktorý by mal podobu rámcovej smernice o pôde a bol by ambiciózny svojím rozsahom bez toho, aby bol príliš normatívny svojím obsahom.
- (3) Návrhy právnych predpisov pre rôzne faktory ohrozujúce pôdu, ktoré by súčasne stanovovali aj všetky ciele a nástroje na úrovni Spoločenstva.

Komisia vypracovala hodnotenie vplyvu, ktoré je prístupné na internetovej stránke <http://ec.europa.eu/comm/environment/soil/index.htm>. Obsahuje podrobnejšie zistenia o socioekonomických a environmentálnych dosahoch v súvislosti s týmto návrhom.

3) **PRÁVNE PRVKY NÁVRHU**

• **Zhrnutie navrhovaných opatrení**

V navrhovanej smernici sa ustanovuje:

- Spoločný rámec pre ochranu pôdy založený na zásadách zachovania funkcií pôdy, predchádzania faktorom ohrozujúcim pôdu, zmierňovania ich vplyvov, obnovenia pôdy postihnutej degradáciou a začlenenia otázok súvisiacich s pôdou do ostatných sektorových politík.
- Požiadavku identifikovať, opísať a zhodnotiť dosah niektorých sektorových politík na procesy degradácie pôdy z hľadiska ochrany funkcií pôdy.
- Požiadavku na užívateľov pôdy prijať preventívne opatrenia, pokiaľ existuje predpoklad, že ich činnosť môže výrazne narušovať funkcie pôdy.
- Koncepcia zástavby pôdy, ktorá zaručuje racionálnejšie využívanie pôd v súlade s článkom 174 Zmluvy o ES a zachovanie čo možno najväčšieho počtu funkcií pôdy.

- Identifikáciu oblastí, ktorým hrozí riziko erózie, úbytku organických látok, salinizácie, zhutnenia a zosuvov pôdy, a zavedenie národných programov opatrení. Rozsah oblastí, ktoré sú vystavené týmto rizikám, sa musí vymedziť. Identifikácia rizika sa musí vykonať na základe spoločných prvkov, aby sa zabezpečil koherentný a porovnateľný prístup. Tieto prvky zahŕňajú parametre, ktoré sú známe ako faktory vyvolávajúce rozličné hrozby. Budú sa musieť stanoviť ciele týkajúce sa obmedzenia rizík a programy opatrení na dosiahnutie týchto cieľov. Programy sa môžu opierať o normy a opatrenia, ktoré sa už vymedzili a implementovali na úrovni členských štátov a Spoločenstva.
- Opatrenia, ktorými sa obmedzí uvoľňovanie nebezpečných látok do pôdy a zabráni sa tak ich hromadeniu v pôde, ktoré môže viesť k narušeniu funkcií pôdy a vzniku rizika pre ľudské zdravie a životné prostredie.
- Vypracovanie zoznamu kontaminovaných lokalít, stanovenie mechanizmu na financovanie sanačných opatrení na opustených miestach, kde nie je možné určiť zodpovedné subjekty, vyhotovenie správy o stave pôdy a vytvorenie národnej sanačnej stratégie pre identifikované kontaminované lokality. V návrhu smernice sa zavádza definícia kontaminovaných lokalít a zoznam potenciálne znečisťujúcich činností, ktoré tvoria východisko pri lokalizácii miest, ktoré môžu byť potenciálne kontaminované, čo predstavuje prvý krok pri vytváraní zoznamu skutočne kontaminovaných lokalít. Okrem toho by sa mala zaviesť povinnosť pre predajcu alebo potenciálneho kupujúceho poskytnúť správu o stave pôdy pri každej transakcii s pôdou, na ktorej sa vykonávali alebo vykonávajú potenciálne kontaminačné činnosti. V právnych predpisoch Spoločenstva už existuje podobné ustanovenie týkajúce sa energetickej hospodárnosti budov (pozri článok 7 smernice 2002/91/ES).

• Právny základ

Ustanovenia tejto smernice sa vzťahujú na ochranu životného prostredia, preto sa ako právny základ zvolil článok 175 ods. 1 Zmluvy o ES.

• Zásada subsidiarity

Zásada subsidiarity sa uplatňuje v prípade, ak návrh nespadá do výlučnej právomoci Spoločenstva.

Členské štáty nemôžu dostatočne splniť ciele tohto návrhu z týchto dôvodov.

Degradácia pôdy v danom členskom štáte alebo regióne môže mať dosahy aj za hranicami tohto štátu. Usadeniny z masívnej erózie môžu zanášať priehradu a poškodzovať infraštruktúru smerom po prúde v ďalšej krajine. Aj v prípade podzemnej vody, ktorá preteká hraničným územím, môže dôjsť k znečisteniu kontaminovanou lokalitou na opačnej strane hranice. Úbytok pôdných organických látok v jednom členskom štáte môže brániť Spoločenstvu pri dosahovaní cieľov stanovených v rámci Kjótskeho protokolu. Z uvedených dôvodov sa môže stať, že náklady na obnovu kvality životného prostredia znáša iný členský štát ako ten, v ktorom sa využívali postupy spôsobujúce degradáciu pôdy.

Veľké rozdiely medzi národnými režimami na ochranu pôdy, najmä pokiaľ ide

o kontamináciu pôdy, môžu viesť v niektorých prípadoch k tomu, že povinnosti ukladané hospodárskym subjektom sa niekedy veľmi líšia, čo vedie k vzniku nerovnováhy, čo sa týka ich fixných nákladov, a k narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.

Plodiny určené na výrobu potravín a krmív absorbujú kontaminanty vyskytujúce sa v pôde, čo môže mať vplyv na kvalitu výrobkov, s ktorými sa voľne obchoduje na vnútornom trhu, a vzniká tak riziko pre ľudské zdravie a zdravie zvierat. Kontroly kvality vykonávané na vnútroštátnej úrovni s cieľom zabezpečiť bezpečnosť potravín sa doplnia o opatrenia na úrovni Spoločenstva vykonávané priamo pri zdroji.

Degradácia pôdy môže škodiť zdraviu európskych občanov rôznymi spôsobmi, napr. prostredníctvom priameho alebo nepriameho vystavenia kontaminantom v pôde. Svoje obete si môžu vyžiadať aj zosuvy pôdy.

Pomocou akcie na úrovni Spoločenstva sa podarí lepšie dosiahnuť ciele tohto návrhu z týchto dôvodov.

Degradácia pôdy má vplyv aj na ďalšie environmentálne oblasti, pre ktoré už existujú ochranné právne predpisy na úrovni Spoločenstva (napr. voda, príroda, biologická diverzita, zmena klímy). Akcia zameraná na ochranu pôdy, ktorá sa podnikne na úrovni Spoločenstva, vyplní medzery a zabezpečí konzistentným a účinným spôsobom ochranu environmentálnej kvality všetkých environmentálnych médií. Ochrana pôdy prispieva k zaručeniu bezpečnosti potravín a poľnohospodárskej produktivity z dlhodobého hľadiska, o ktoré sa opiera spoločná poľnohospodárska politika financovaná Spoločenstvom. Keďže existujú spoločné zásady, ktoré umožňujú vymedziť, čo možno považovať za trvalo udržateľné využívanie pôdy, výskumné programy na národnej úrovni a na úrovni Spoločenstva bude možné sklbiť, čím sa umožní účinnejšie využívanie fondov určených na výskum a rozvoj s cieľom vyplniť vedomostné medzery.

Ambiciózny a koherentný rámec umožní Spoločenstvu nadobudnúť lepšie poznatky v oblasti danej problematiky a lepšie hospodáriť s pôdou a vďaka tomu zastávať vedúcu úlohu na medzinárodnej scéne, na ktorej ostatné krajiny trpia nedostatkom know-how a technickej pomoci.

Keďže doteraz chýbala akcia na úrovni Spoločenstva na podporu úsilia členských štátov, iba deväť z nich disponuje osobitnými právnymi predpismi na ochranu pôdy, kým ostatné členské štáty sa opierajú o niektoré ustanovenia na ochranu pôdy obsiahnuté v ostatných politikách. Väčšina existujúcich národných ustanovení rieši len problematiku kontaminácie pôdy a napriek tomu, že priznáva aj existenciu ďalších hrozieb, nezaobera sa celkovou ochranou funkcií pôdy. Najlepším ukazovateľom demonštrujúcim, že tento cieľ sa dá lepšie dosiahnuť za pomoci spoločnej akcie na úrovni Spoločenstva, je výrazný rozdiel v pokroku dosiahnutom pri zabezpečovaní trvalo udržateľného využívania medzi jednotlivými členskými štátmi.

Tento návrh sa zameriava na vymedzenie zásad, cieľov a akcií, ktoré by boli spoločné pre všetky členské štáty. Vytvorili by sa tak spravodlivé a rovnaké podmienky pre všetkých a zaručilo by sa, že všetky členské štáty budú bojovať proti všetkým hrozbám, ktorým je pôda vystavená na ich území, a nebudú riešiť otázku ochrany pôdy

iba čiastočne.

Z tohto dôvodu je návrh v súlade so zásadou subsidiarity.

- **Zásada proporcionality**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality z týchto dôvodov.

Navrhovaný nástroj má podobu smernice, ktorou sa ustanovuje rámec pre ochranu pôdy a zachovanie jej funkcií. S cieľom zabezpečiť zásadu proporcionality sa členským štátom ponechali dostatočné právomoci, aby mohli určiť vhodné osobitné opatrenia na čo najprimeranejšej geografickej a administratívnej úrovni. Týmto spôsobom sa zabezpečí, že regionálne a miestne osobitosti, pokiaľ ide o rozmanitosť pôdy, spôsob využívania pôdy, klimatické podmienky a socioekonomické aspekty, sa budú môcť náležitým spôsobom zohľadniť.

O úrovni intervencie rozhodnú členské štáty. Budú tak môcť účinnejšie využiť svoje národné administratívne kapacity. Pre niektoré členské štáty, najmä tie, čo neriešili otázku ochrany pôdy na národnej či regionálnej úrovni, vyplynú určité dodatočné a finančné administratívne povinnosti. Ako sa však uvádza v hodnotení vplyvu, environmentálne, ekonomické a sociálne prínosy týchto opatrení sú podstatne vyššie ako vzniknuté náklady.

- **Výber nástrojov**

Navrhovaný nástroj: rámcová smernica.

Iné nástroje by neboli vhodné z týchto dôvodov.

Normatívnejší nástroj, akým je nariadenie, by neumožnil zohľadniť rozmanitosť pôd a neposkytol by dostatočnú pružnosť, ktorá je potrebná na zohľadnenie miestnych podmienok. Na druhej strane nezáväzný nástroj by nemohol zabezpečiť trvalo udržateľné využívanie spoločných prírodných zdrojov v celej Európe a nezabránil by narušeniu hospodárskej súťaže z dôvodu veľmi sa líšiacich vnútroštátnych režimov.

4) VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet Spoločenstva.

5) ĎALŠIE INFORMÁCIE

- **Preskúmanie/revízia/doložka o platnosti**

Návrh obsahuje ustanovenie o preskúmaní.

- **Tabuľka zhody**

Členské štáty sú povinné informovať Komisiu o znení vnútroštátnych ustanovení transponujúcich smernicu, ako aj o znení tabuľky zhody medzi uvedenými ustanoveniami a touto smernicou.

- **Európsky hospodársky priestor**

Navrhovaný právny akt sa týka EHP, a preto by mal byť rozšírený na Európsky hospodársky priestor.

Návrh

SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**ktorou sa ustanovuje rámec pre ochranu pôdy a ktorou sa mení a dopĺňa smernica
2004/35/ES**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 175 ods. 1,

so zreteľom na návrh Komisie¹,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov³

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy⁴,

keďže:

- (1) Pôda je v podstate neobnoviteľný zdroj, pretože degradácia môže postupovať veľmi rýchlo, zatiaľ čo procesy tvorby a regenerácie pôdy môžu byť nesmierne pomalé. Pôda je veľmi dynamický systém, ktorý plní mnohé funkcie a poskytuje služby, ktoré sú nevyhnutné pre ľudské činnosti a prežitie ekosystémov. Medzi tieto funkcie patrí tvorba biomasy, zhromažďovanie, filtrovanie a premena živín a vody. Okrem toho je zdrojom biologickej diverzity a slúži ako priestorová základňa pre činnosť človeka. Je zdrojom surovín, zásobárňou uhlíka a archívom geologického a archeologického dedičstva.
- (2) Degradácia pôdy alebo vylepšovanie jej kvality majú podstatný vplyv na ostatné oblasti záujmu Spoločenstva, ako je ochrana povrchových a podzemných vôd, ľudské zdravie, zmena klímy, ochrana prírody a biologickej diverzity a bezpečnosť potravín.
- (3) Pôda je prírodný zdroj spoločného záujmu, ktorý je pod rastúcim tlakom vyvíjaným na životné prostredie, a ako taká sa musí chrániť pred degradáciou. Jedným z cieľov rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1600/2002/ES z 22. júla 2002, ktorým

¹ [...]
² [...]
³ [...]
⁴ [...]

sa ustanovuje šiesty environmentálny akčný program Spoločenstva⁵, je ochrana prírodných zdrojov a podpora trvalo udržateľného využívania pôdy.

- (4) V oznámení Komisie Európskemu parlamentu a Rady nazvanom „Smerom k tematickej stratégii pre ochranu pôdy“⁶ sa vymedzuje osem hlavných procesov degradácie pôdy, ktorým je vystavená pôda v EÚ. Ide o eróziu, úbytok organických látok, kontamináciu, salinizáciu, zhutnenie, pokles biologickej diverzity, zástavbu, zosuvy pôdy a záplavy. Súčasné vedecké poznatky o biologickej diverzite pôdy a jej vlastnostiach sú príliš obmedzené, aby sa v tejto smernici mohli stanoviť konkrétne ustanovenia na jej ochranu. Otázka prevencie a zmierňovania vplyvov povodní sa riešila v návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o posúdení povodní a povodňovom manažmente⁷.
- (5) Pôda v Spoločenstve je veľmi rozmanitá a obrovské rozdiely čo do štruktúry, fyzických, chemických a biologických vlastností existujú nielen medzi pôdnymi druhmi, ale aj v rámci jednotlivých pôdných profilov. Tieto rozdielne podmienky a potreby v rámci Spoločenstva by sa mali zohľadniť, pretože si vyžadujú rozdielne osobitné riešenia, pokiaľ ide o identifikáciu rizikových oblastí, vymedzenie cieľov a výkon príslušných opatrení s cieľom zabezpečiť ochranu pôdy.
- (6) Právne predpisy Spoločenstva, konkrétne v oblasti odpadov, chemických látok, prevencie a kontroly priemyselného znečistenia, zmeny klímy, vody, poľnohospodárskeho rozvoja a rozvoja vidieka, zahŕňajú určité ustanovenia o ochrane pôdy. Tieto ustanovenia však nie sú navrhnuté s cieľom chrániť všetky pôdy proti všetkým procesom degradácie a z tohto hľadiska ani nie sú dostatočné. Z tohto dôvodu je potrebný koherentný a účinný legislatívny rámec, ktorý by poskytoval spoločné zásady a ciele zamerané na ochranu a trvalo udržateľné využívanie pôdy v Spoločenstve.
- (7) Pôda by sa mala využívať trvalo udržateľným spôsobom, ktorý by umožnil chrániť jej schopnosť poskytovať ekologické, hospodárske a sociálne služby a zároveň zachovať jej funkcie aj pre potreby budúcich generácií.
- (8) Cieľom tejto smernice je zabezpečiť ochranu pôdy na základe zásad zachovania funkcií pôdy, predchádzania degradácii pôdy, zmierňovania jej vplyvov, obnovenia pôd postihnutých degradáciou a začlenenia otázok súvisiacich s pôdou do ostatných sektorových politík prostredníctvom zavedenia spoločného rámca a akcií.
- (9) Spoločný rámec je nevyhnutný, aby sa mohlo sklbiť úsilie vyvíjané členskými štátmi s cieľom zlepšiť ochranu pôdy a jej trvalo udržateľné využívanie, kontrolovať vplyvy degradácie pôdy v cezhraničných oblastiach, chrániť vodné a suchozemské ekosystémy a zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže medzi hospodárskymi subjektmi.
- (10) Keďže ciele plánovanej akcie, t. j. vytvoriť spoločný rámec pre ochranu pôdy, sa nedajú dostatočne dosiahnuť na úrovni členských štátov, no dajú sa dobre dosiahnuť na úrovni Spoločenstva vzhľadom na rozsah problému a jeho dosahy na iné právne

⁵ Ú. v. ES L 242, 10.9.2002, s. 1.

⁶ KOM(2002) 179.

⁷ KOM(2006) 15.

predpisy Spoločenstva o ochrane prírody, ochrane vody, bezpečnosti potravín, zmene klímy, poľnohospodárstve a oblastiach spoločného záujmu, ako je ochrana ľudského zdravia, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity v zmysle článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v uvedenom článku táto smernica nepresahuje rámec, ktorý je nevyhnutný na účely dosiahnutia uvedeného cieľa.

- (11) Keďže niektoré sektorové politiky môžu buď zhoršiť, alebo zmierniť procesy degradácie pôdy, treba aj naďalej pokračovať v začleňovaní aspektov ochrany pôdy do takýchto politík. Touto smernicou by sa malo ustanoviť, že členské štáty musia určiť a posúdiť dosah týchto politík na prevenciu procesov degradácie a ochranu funkcií pôdy.
- (12) Pôda v Spoločenstve je na rozdiel od vzduchu a vody prevažne v súkromnom vlastníctve. Je to však prírodný zdroj, ktorý je predmetom spoločného záujmu, a preto ho treba chrániť pre budúce generácie. Vo verejnom záujme je preto potrebné požadovať od užívateľov pôdy, aby prijali preventívne opatrenia, pokiaľ sa dá očakávať, že spôsob, ktorým pôdu využívajú, môže výrazne narušiť funkcie pôdy.
- (13) Strata priepustnosti pôdy ako výsledok nekontrolovaného rozrastania miest a rastúceho dopytu po pôde zo strany mnohých hospodárskych odvetví je stále intenzívnejšia, preto by sa mal klásť väčší dôraz na trvalo udržateľné využívanie pôdy. Musia sa prijať príslušné opatrenia na obmedzenie zástavby pôdy, napríklad prostredníctvom rehabilitácie opustených priemyselných areálov, a zamedziť tak budovaniu na „zelenej lúke“. Pokiaľ predsa len dôjde k zástavbe, členské štáty by mali zabezpečiť také techniky výstavby a kanalizácie, ktoré umožnia zachovať čo najviac funkcií pôdy.
- (14) Cielená a účinná politika pre ochranu pôdy by sa mala zakladať na znalostiach o miestach výskytu degradácie. Je známe, že určité procesy degradácie ako erózia, úbytok organických látok, zhutnenie, salinizácia a zosuvy pôdy sa vyskytujú iba v osobitných oblastiach, ktoré sú vo väčšej miere vystavené riziku takýchto procesov. Preto je potrebné takéto rizikové oblasti identifikovať.
- (15) S cieľom zabezpečiť koherentný a porovnateľný prístup v jednotlivých členských štátoch by sa identifikácia oblastí ohrozených eróziou, úbytkom organických látok, zhutnením, salinizáciou a zosuvmi pôdy mala zakladať na spoločnej metodológii, ktorá by obsahovala prvky známe ako faktory vyvolávajúce rôzne procesy degradácie.
- (16) V oblastiach, v ktorých sa identifikovalo riziko, by sa mali prijať opatrenia zabráňujúce ďalšej degradácii pôdy, a to znížením rizika degradácie a obnovením pôdy postihnutej degradáciou s cieľom zachovať jej funkcie.
- (17) Členské štáty by mali na vlastnú zodpovednosť prijať opatrenia na čo najprimeranejšej úrovni, založené na stanovení cieľov, pokiaľ ide o obmedzenie rizika, a programov opatrení na dosiahnutie týchto cieľov.
- (18) V týchto programoch opatrení by sa mali zohľadniť sociálne a hospodárske dosahy plánovaných opatrení. Tieto programy by sa mali pravidelne prehodnocovať a mali by sa zakladať na záväzkoch, plánoch a programoch, ktoré sa už stanovili v rámci právnych predpisov Spoločenstva alebo medzinárodných dohôd.

- (19) Táto smernica by mala prispieť k zastaveniu dezertifikácie, ktorá je výsledkom súčasne prebiehajúcich degradačných procesov, a poklesu biologickej diverzity pôdy a posilniť spoluprácu pri implementácii Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii a Dohovoru o biologickej diverzite, ktorých signatárom je aj Spoločenstvo. Súčasne sa touto smernicou podporí implementácia uvedených medzinárodných environmentálnych dohôd.
- (20) V súlade so zásadou prevencie stanovenou v článku 174 Zmluvy o ES by táto smernica mala prispieť k prevencii a obmedzeniu uvoľňovania nebezpečných látok do pôdy, aby sa zabránilo kontaminácii a zachovali sa funkcie pôdy.
- (21) Predchádzajúca industrializácia a zlé alebo nevhodné postupy obhospodarovania zanechali v Spoločenstve dedičstvo v podobe stoviek tisíc kontaminovaných lokalít, ktoré si vyžadujú spoločnú stratégiu pre riadenie historickej kontaminácie pôdy s cieľom predchádzať škodlivým účinkom na ľudské zdravie a životné prostredie alebo ich zmierňovať.
- (22) V záujme úspešného predchádzania rizikám ohrozujúcim ľudské zdravie a životné prostredie a vyplývajúcim z kontaminácie pôdy, alebo v záujme obmedzovania týchto rizík, by členské štáty mali identifikovať lokality, ktoré podľa ich zhodnotenia predstavujú významné riziko z tohto hľadiska. Vzhľadom na počet lokalít, ktoré by mohli byť kontaminované, si ich identifikácia vyžaduje systematický a etapovitý prístup. Na účely monitorovania pokroku dosiahnutého pri identifikácii kontaminovaných lokalít je potrebný časový plán.
- (23) Na účely podpory identifikácie kontaminovaných lokalít a zabezpečenia spoločného prístupu je potrebné vytvoriť spoločný zoznam činností, ktoré môžu mať značný potenciál spôsobiť kontamináciu pôdy. Tento spoločný zoznam potenciálne znečisťujúcich činností by sa mohol doplniť o ďalšie súhrnnejšie zoznamy prijaté na národnej úrovni.
- (24) Identifikácia kontaminovaných lokalít by sa mala odraziť v národných zoznamoch kontaminovaných lokalít, ktoré sa musia pravidelne aktualizovať a prístupňovať verejnosti na účely konzultácie. Malo by sa zohľadniť úsilie, ktoré členské štáty vyvinuli v minulosti alebo vyvíjajú v súčasnosti na identifikáciu kontaminovaných lokalít.
- (25) Na uľahčenie rýchlej identifikácie kontaminovaných lokalít, by vlastníci lokality, na ktorej sa podľa úradných záznamov, ako sú národné registre alebo katastre, vykonávajú alebo v minulosti vykonávali činnosti znečisťujúce pôdu, alebo potenciálny kupujúci mal ešte pred ukončením transakcie s pôdou poskytnúť náležité informácie o stave pôdy príslušnému úradu a druhej strane zúčastnenej na transakcii. Poskytnutie takýchto informácií v čase plánovania transakcie s pôdou pomôže urýchliť dokončenie zoznamu kontaminovaných lokalít. Potenciálny kupec tak bude informovaný o stave pôdy a bude sa môcť rozhodnúť na základe dostupných informácií.
- (26) So zreteľom na zásadu „znečisťovateľ platí“ by členské štáty mali zabezpečiť, že sa prijímú opatrenia na sanáciu kontaminovaných lokalít identifikovaných na ich územiach.

- (27) Mala by sa vypracovať národná sanačná stratégia, a to najmä na účely stanovenia sanačných cieľov a poradia dôležitosti, podľa ktorého by mala prebiehať sanácia kontaminovaných lokalít.
- (28) Členské štáty by mali niesť zodpovednosť za obmedzenie rizika pre ľudské zdravie a životné prostredie v tých kontaminovaných lokalitách, v prípade ktorých nie je možné odhaliť znečisťovateľa, nemožno ho brať na zodpovednosť za znečistenie na základe právnych predpisov Spoločenstva alebo vnútroštátnych právnych predpisov, alebo ho nemožno donútiť, aby niesol náklady za sanáciu. Ide o tzv. opustené lokality. Na tieto účely by členské štáty mali zaviesť osobitný mechanizmus financovania, aby zabezpečili trvalý finančný zdroj na sanáciu takýchto lokalít.
- (29) Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd⁸ sa ustanovuje, že v prípade opustených lokalít musí nápravné opatrenia v krajnom prípade prijať príslušný orgán. Uvedená smernica by sa preto mala zmeniť a doplniť, aby sa zosúladiła s nápravnými opatreniami stanovenými v tejto smernici.
- (30) O dôležitosti ochrany pôdy je verejnosť len málo informovaná, a preto je potrebné zaviesť opatrenia na zlepšenie informovanosti, výmeny informácií a najlepšej praxe.
- (31) Úspech tejto smernice závisí od úzkej spolupráce a koherentnej akcie na úrovni Spoločenstva, členských štátov a miestnej úrovni, ako aj od informovanosti, konzultácií a zapojení verejnosti v zmysle záväzkov Spoločenstva vyplývajúcich z Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (EHK/OSN). Z tohto dôvodu by bolo vhodné ustanoviť, aby sa na prípravu, úpravu a preskúmanie programov opatrení o rizikových oblastiach a národných sanačných stratégiách uplatňovala smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES z 26. mája 2003, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia, a ktorou sa menia a dopĺňajú s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti smernice Rady 85/337/EHS a 96/61/ES⁹.
- (32) Je známe, že v súčasnosti sa v jednotlivých členských štátoch uplatňujú rozdielne metódy hodnotenia kontaminovaných oblastí. S cieľom vyvinúť spoločný prístup zabezpečujúci neutrálne podmienky hospodárskej súťaže a koherentný režim pre ochranu pôdy je potrebná dôkladná výmena informácií, aby sa dalo určiť, nakoľko je vhodné zosúladiť niektoré prvky hodnotenia rizika, a aby sa mohli ďalej vyvíjať a vylepšovať metódy hodnotenia ekotoxikologických rizík.
- (33) Malo by sa zaviesť ustanovenie, ktoré by umožnilo rýchle prispôsobenie metód identifikácie rizikových oblastí v členských štátoch, vrátane pravidelného preskúmania spoločných prvkov takýchto metód.
- (34) Mali by sa prijať ustanovenia v súvislosti s formátom výmeny údajov a kritériami kvality údajov, ktoré by mali byť zlučiteľné s akoukoľvek infraštruktúrou pre priestorové informácie vybudovanou v Spoločenstve.

⁸ Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56.

⁹ Ú. v. EÚ L 156, 25.6.2003, s. 17.

- (35) Touto smernicou sa dodržiavajú základné práva a sledujú zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie. Jej cieľom je najmä podporiť integráciu vysokej úrovne ochrany životného prostredia do politik Spoločenstva v súlade so zásadou trvalo udržateľného rozvoja, ako je to stanovené v článku 37 Charty základných práv Európskej únie.
- (36) Opatrenia nevyhnutné na implementáciu tejto smernice by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu¹⁰,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa ustanovuje rámec pre ochranu pôdy a zachovanie schopnosti pôdy vykonávať každú z týchto environmentálnych, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych funkcií:
 - a) tvorba biomasy, a to aj v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva;
 - b) zhromažďovanie, filtrácia a premena živín, látok a vody;
 - c) zdroj biologickej diverzity, ako sú biotopy, druhy a gény;
 - d) fyzické a kultúrne prostredie pre človeka a ľudské činnosti;
 - e) zdroj surovín;
 - f) zásobáreň uhlíka;
 - g) archív geologického a kultúrneho dedičstva.

V smernici sa na uvedený účel ustanovujú opatrenia určené na prevenciu procesov degradácie pôdy, ktoré vznikajú prirodzeným spôsobom alebo v dôsledku širokej škály ľudských činností a narúšajú schopnosť pôdy vykonávať uvedené funkcie. Medzi tieto opatrenia patrí zmierňovanie účinkov procesov degradácie, ako aj obnova a sanácia pôd postihnutých degradáciou na úroveň funkčnosti, ktorá by bola zlučiteľná minimálne so súčasným a plánovaným využívaním v budúcnosti.
2. Táto smernica sa uplatňuje na pôdu tvoriacu vrchnú vrstvu zemskej kôry, ktorá sa nachádza medzi skalným podlažím a povrchom, s výnimkou podzemnej vody v zmysle článku 2 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2006/60/ES¹¹.

¹⁰ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2006/512/ES (Ú. v. EÚ L 200, 22.7.2006, s. 11).

Článok 2 *Vymedzenie pojmov*

Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto definície:

- (1) „zástavba“ je neustále zakrývanie povrchu pôdy nepriepustnými materiálmi;
- (2) „nebezpečné látky“ sú látky alebo prípravky v zmysle smernice Rady 67/548/ES¹² a smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/45/ES¹³.

Článok 3 *Začlenenie*

Pri vytváraní sektorových politík, ktoré by mohli zhoršovať, alebo zmierňovať procesy degradácie pôdy, členské štáty identifikujú, opíšu a posúdia vplyvy takýchto politík na tieto procesy, najmä v oblastiach regionálneho a mestského územného plánovania, dopravy, energetiky, poľnohospodárstva, rozvoja vidieka, lesníctva, ťažby surovín, obchodu a priemyslu, výrobkovej politiky, cestovného ruchu, zmeny klímy, životného prostredia, prírody a krajinného prostredia.

Členské štáty tieto zistenia zverejnia.

Článok 4 *Preventívne opatrenia*

Členské štáty zabezpečia, že každý užívateľ pôdy, ktorého činnosť môže mať za následok podstatné obmedzenie funkcií pôdy uvedených v článku 1 ods. 1, je povinný prijať preventívne opatrenia na obmedzenie alebo minimalizáciu takýchto nepriaznivých vplyvov.

Článok 5 *Zástavba*

Na účely zachovania funkcií pôdy uvedených v článku 1 ods. 1 prijímú členské štáty náležité opatrenia, aby obmedzili zástavbu, alebo prijímú opatrenia na zmiernenie jej vplyvov v prípade, že je takáto zástavba nevyhnutná, a to najmä použitím takej techniky výstavby a kanalizácie, ktorá umožní zachovať čo najviac funkcií pôdy.

¹¹ Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1.

¹² Ú. v. ES L 196, 16.8.1967, s. 1.

¹³ Ú. v. ES L 200, 30.7.1999, s. 1.

Kapitola II

Prevenca rizika, zmierňovanie účinkov a obnova

PRVÝ ODDIEL IDENTIFIKÁCIA RIZIKOVÝH OBLASTÍ

Článok 6

Identifikácia oblastí ohrozených eróziou, úbytkom organických látok, zhutnením, salinizáciou a zosuvmi pôd

1. Do piatich rokov od (dátum transpozície) identifikujú členské štáty na svojich územiach a na príslušnej úrovni tie oblasti, pri ktorých existuje jasný dôkaz alebo opodstatnené podozrenie, že sa v nich vyskytol jeden alebo viaceré z nasledujúcich procesov degradácie pôdy, alebo hrozí, že sa vyskytnú v blízkej budúcnosti (ďalej len „rizikové oblasti“):
 - a) vodná a veterná erózia;
 - b) úbytok organických látok spôsobený neustálou klesajúcou tendenciou organického podielu v pôde, s výnimkou nerozložených rastlinných a živočíšnych zvyškov, produktov ich čiastočného rozkladu a pôdnej biomasy;
 - c) zhutnenie vyvolané zvyšovaním hustoty a znižovaním pórovitosti pôdy;
 - e) salinizácia spôsobená hromadením rozpustných solí v pôde;
 - f) zosuvy pôdy spôsobené mierne rýchlym až rýchlym pohybom pôdnej masy a skál smerom nadol.

Na účely tejto identifikácie použijú členské štáty v súvislosti s každým jedným z uvedených procesov degradácie pôdy minimálne prvky uvedené v prílohe I a zohľadnia vplyvy týchto procesov na zhoršovanie emisií skleníkových plynov a dezertifikácie.

2. Rizikové oblasti identifikované podľa odseku 1 sa zverejnia a preskúmajú minimálne raz za desať rokov.

Článok 7

Metodológia

Členské štáty sa môžu pri identifikácii rizikových oblastí opierať o empirické dôkazy alebo o modelovanie. Pokiaľ sa použije modelovanie, modely sa musia validovať porovnaním výsledkov na základe empirických údajov, ktoré sa nepoužili na vytvorenie samotného modelu.

DRUHÝ ODDIEL
STANOVENIE CIEĽOV A PROGRAMOV OPATRENÍ

Článok 8

*Programy opatrení na boj proti erózii, úbytku organických látok, zhutneniu, salinizácii
a zosuvom pôd*

1. Na účely zachovania funkcií pôdy uvedených v článku 1 ods. 1 pripravia členské štáty, na primeranej úrovni, pre rizikové oblasti identifikované v súlade s článkom 6, programy opatrení obsahujúce minimálne ciele obmedzenia rizika, príslušné opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov, časový plán implementácie týchto opatrení a odhad prerozdelenia súkromných a verejných prostriedkov určených na financovanie týchto opatrení.
2. Pri príprave a revízii programov opatrení podľa odseku 1 členské štáty náležito zväžia sociálne a hospodárske dosahy plánovaných opatrení.

Členské štáty zabezpečia, že opatrenia budú hospodárne a technicky realizovateľné, a ešte pred uskutočnením programov opatrení vyhotovia hodnotenie vplyvov vrátane analýz nákladov a ziskov.

Členské štáty uvedú vo svojich programoch opatrení, akým spôsobom sa budú opatrenia realizovať a ako prispievajú k dosiahnutiu stanovených environmentálnych cieľov.
3. Pokiaľ je daná oblasť vystavená viacerým súbežným procesom degradácie pôdy, členské štáty môžu prijať jediný program, v ktorom sa stanovujú primerané ciele obmedzenia rizika pre všetky identifikované riziká spolu s príslušnými opatreniami na dosiahnutie týchto cieľov.
4. Program opatrení sa vypracuje do siedmich rokov od (dátum transpozície) a začne sa uplatňovať najneskôr do ôsmich rokov od tohto dátumu.

Program opatrení sa zverejní a preskúma najmenej raz za päť rokov.

Kapitola III
Kontaminácia pôdy

PRVÝ ODDIEL PREVENCIA A ZOZNAM

Článok 9

Prevencia kontaminácie pôdy

Na účely zachovania funkcií pôdy uvedených v článku 1 ods. 1 prijímajú členské štáty vhodné a primerané opatrenia, aby zabránili zámernému či nezámernému zavádzaniu nebezpečných látok do pôdy alebo ich ukladaniu na jej povrchu, s výnimkou ukladania nebezpečných látok prostredníctvom vzduchu alebo ich zavedenia spôsobeného výnimočnými prírodnými javmi neodvratného a neovládateľného charakteru, a predišli tak ich hromadeniu, ktoré by

obmedzovalo funkcie pôdy a predstavovalo by vážne riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie.

Článok 10 *Zoznam kontaminovaných lokalít*

1. V súlade s postupom stanoveným v článku 11 členské štáty identifikujú lokality na svojich územiach, na ktorých sa potvrdil výskyt nebezpečných látok spôsobený ľudskou činnosťou, a to na úrovni, ktorá podľa členských štátov predstavuje významné riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie, ďalej len „kontaminované lokality“.

Toto riziko sa posúdi s ohľadom na súčasné a plánované využitie pôdy v budúcnosti.

2. Členské štáty zostavia národný zoznam kontaminovaných lokalít, ďalej len „zoznam“. Zoznam sa zverejní a preskúma najmenej raz za päť rokov.

Článok 11 *Postup identifikácie*

1. Každý členský štát menuje príslušný orgán, ktorý bude zodpovedný za identifikáciu kontaminovaných lokalít.
2. Do piatich rokov od (dátum transpozície) príslušné orgány určia minimálne polohu tých lokalít, na ktorých sa vykonávajú alebo sa v minulosti vykonávali potenciálne znečisťujúce činnosti uvedené v prílohe II.

Na tieto účely sa činnosti uvedené v bode 2 prílohy II posúdia nezávisle od prahových hodnôt stanovených v prílohe I k smernici Rady 96/61/ES¹⁴, s výnimkou činností vykonávaných mikropodnikmi v zmysle bodu 3 článku 2 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES¹⁵ a činností spojených s chovom dobytku.

Identifikácia sa pravidelne preskúma.

3. Príslušné orgány odmerajú podľa nižšie uvedeného časového plánu úroveň koncentrácie nebezpečných látok v lokalitách identifikovaných podľa odseku 2 a pokiaľ sa na základe výsledkov týchto meraní možno skutočne domnievať, že predstavujú významné riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie, musí sa vykonať hodnotenie priamo na mieste týchto rizikových lokalít.
 - a) do piatich rokov od (dátum transpozície), minimálne na 10 % lokalít;
 - b) do 15 rokov od (dátum transpozície), minimálne na 60 % lokalít;
 - c) do 25 rokov od (dátum transpozície), na zvyšných lokalitách.

¹⁴ Ú. v. ES L 257, 10.10.1996, s. 26.

¹⁵ Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36.

Článok 12 *Správa o stave pôdy*

1. Ak je predmetom predaja pôda, na ktorej sa vykonávajú potenciálne znečisťujúce činnosti uvedené v prílohe II, alebo o ktorej sa v úradných záznamoch, ako sú národné registre, uvádza, že sa na nej takéto činnosti v minulosti vykonávali, členské štáty zabezpečia, že vlastník pôdy alebo potenciálny kupujúci poskytne správu o stave pôdy príslušnému orgánu uvedenému v článku 11 a druhej strane zúčastnenej na transakcii.
2. Správu o stave pôdy vydá schválený orgán alebo osoba poverená členským štátom. Správa musí obsahovať aspoň tieto informácie:
 - a) históriu lokality, podľa informácií dostupných z verejných záznamov;
 - b) chemickú analýzu určujúcu úroveň koncentrácie nebezpečných látok v pôde, obmedzenú na tie látky, ktoré sú spojené s potenciálne znečisťujúcimi činnosťami na danom mieste;
 - c) úrovne koncentrácie, pri ktorých sa možno skutočne domnievať, že nebezpečné látky predstavujú významné riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie.
3. Členské štáty musia stanoviť metodológiu potrebnú na určenie úrovni koncentrácie uvedených v odseku 2 písm. b).
4. Informácie uvedené v správe o stave pôdy musia príslušné orgány využiť na účely identifikácie kontaminovaných lokalít v súlade s článkom 10 ods. 1.

DRUHÝ ODDIEL **SANÁCIA**

Článok 13 *Sanácia*

1. Členské štáty zabezpečia, že sa uskutoční sanácia kontaminovaných lokalít uvedených v ich zoznamoch.
2. Sanácia spočíva v opatreniach vykonávaných na pôde s cieľom odstrániť, kontrolovať, regulovať alebo obmedziť kontaminanty tak, aby kontaminovaná lokalita už naďalej nepredstavovala žiadne riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie so zreteľom na jeho súčasné a plánované využívanie v budúcnosti.
3. Členské štáty zavedú vhodné mechanizmy na financovanie sanácie kontaminovaných lokalít, v prípade ktorých nemožno na základe zásady „znečisťovateľ platí“ určiť osobu zodpovednú za znečistenie, alebo ju nemožno brať na zodpovednosť na základe právnych predpisov Spoločenstva alebo vnútroštátnych právnych predpisov, alebo ju nemožno donútiť, aby niesla náklady za sanáciu.

Článok 14
Národná sanačná stratégia

1. Členské štáty vypracujú na základe zoznamu a do siedmich rokov od (dátum transpozície) národnú sanačnú stratégiu, ktorá bude obsahovať minimálne sanačné ciele, stanovenie priorít počnúc tými, ktoré predstavujú významné riziko pre ľudské zdravie, časový plán implementácie a prostriedky pridelené príslušnými orgánmi zodpovednými za rozhodnutia o rozpočte v členských štátoch v súlade s ich vnútroštátnymi postupmi.

Ak sa ako sanačné opatrenie použije izolácia alebo prirodzená regenerácia, musí sa sledovať vývoj rizika pre ľudské zdravie alebo životné prostredie.

2. Národná sanačná stratégia sa musí začať uplatňovať a uverejniť najneskôr do ôsmich rokov od (dátum transpozície). Preskúma sa najmenej každých päť rokov.

Kapitola IV
Zlepšovanie informovanosti, podávanie správ a výmena informácií

Článok 15
Zlepšovanie informovanosti a účasť verejnosti

1. Členské štáty prijímú príslušné opatrenia na zlepšenie informovanosti verejnosti o význame pôdy pre prežitie ľudstva a ekosystémov a na podporu prenosu vedomostí a skúseností v záujme trvalo udržateľného využívania pôdy.
2. Článok 2 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 5 smernice 2003/35/ES sa uplatňuje na prípravu, úpravu a preskúvanie programov opatrení týkajúcich sa rizikových oblastí uvedených v článku 8 a národnej sanačnej stratégie uvedenej v článku 14.

Článok 16
Podávanie správ

1. Do ôsmich rokov od (dátum transpozície) a následne v pravidelných päťročných intervaloch odovzdajú členské štáty Komisii tieto informácie:
 - a) zoznam opatrení, ktoré prijali podľa článku 5;
 - b) rizikové oblasti stanovené podľa článku 6 ods. 1;
 - c) metódu, ktorú použili pri identifikácii rizika podľa článku 7;
 - d) programy opatrení, ktoré prijali podľa článku 8, ako aj hodnotenie účinnosti opatrení pri znižovaní rizika a výskytu procesov degradácie pôdy;
 - e) výsledky identifikácie podľa článku 11 ods. 2 a ods. 3 a zoznam kontaminovaných lokalít vymedzených podľa článku 10 ods. 2;
 - f) národnú sanačnú stratégiu, ktorú prijali podľa článku 14;

- g) zoznam opatrení, ktoré prijali na zlepšenie informovanosti verejnosti podľa článku 15.
2. Informácie uvedené v odseku 1 písm. b) sa doplnia o metaúdaje a sprístupnia sa v podobe zdokumentovaných digitálnych geografických údajov vo formáte, ktorý je čitateľný geografickým informačným systémom (GIS).

Článok 17 *Výmena informácií*

Do jedného roka od (nadobudnutie účinnosti) zostaví Komisia platformu pre výmenu informácií medzi členskými štátmi a zainteresovanými stranami o identifikácii rizikových oblastí podľa článku 6 a o metódach hodnotenia rizika pre kontaminované lokality, ktoré sa v súčasnosti využívajú alebo sa obnovujú.

Kapitola V **Záverečné ustanovenia**

Článok 18 *Implementácia a prispôsobenie technickému pokroku*

1. Komisia môže v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 19 ods. 3 prispôbiť prílohu I technickému a vedeckému pokroku.
2. Pokiaľ sa na základe výmeny informácií stanovenej v článku 17 zistí potreba zosúladiť metódy hodnotenia rizika kontaminácie pôdy, Komisia prijme spoločné kritériá na účely zhodnotenia rizika kontaminácie pôdy v súlade s regulačným postupom s kontrolou stanoveným v článku 19 ods. 3.
3. Do štyroch rokov od (dátum nadobudnutia účinnosti) prijme Komisia v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2 nevyhnutné ustanovenia o kvalite údajov a metaúdajov, používaní historických údajov, metódach, prístupoch a formátoch pre výmenu údajov na účely implementácie ustanovení článku 16.

Článok 19 *Výbor*

1. Komisii pomáha výbor (ďalej len „výbor“).
2. Ak sa uvádza odkaz na tento odsek, uplatňujú sa články 5 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES, so zreteľom na ustanovenia článku 8 uvedeného rozhodnutia.

Lehota stanovená v článku 5 ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES je tri mesiace.

3. V prípade odkazu na tento odsek sa uplatňuje článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES.
4. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 20

Správa Komisie

1. Komisia zverejní prvú hodnotiacu správu o implementácii tejto smernice do dvoch rokov od prijatia programov opatrení a národných sanačných stratégií.

Komisia bude potom uverejňovať ďalšie správy každých päť rokov.

Tieto správy Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade.

2. Správy ustanovené v odseku 1 zahŕňajú bilanciu pokrokov dosiahnutých pri implementácii tejto smernice, ktorá sa zakladá na hodnoteniach vyhotovených Komisiou podľa článku 16.

Článok 21

Preskúmanie

Komisia preskúma túto smernicu do (15 dní od dátumu nadobudnutia účinnosti) a v prípade potreby navrhne nevyhnutné zmeny a doplnenia.

Článok 22

Sankcie

Členské štáty stanovia pravidlá pre ukládanie pokút uplatniteľné za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijmú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie ich vykonávania. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia tieto ustanovenia Komisii najneskôr k dátumu stanovenému v článku 24 a bezodkladne ju informujú o každej zmene a doplnení týchto ustanovení.

Článok 23

Zmeny a doplnenia smernice 2004/35/ES

V článku 6 smernice 2004/35/ES sa odsek 3 nahrádza takto:

„3. Príslušný orgán vyžaduje, aby nápravné opatrenia prijal prevádzkovateľ. S výhradou článku 13 ods. 1 smernice xx/xx/xx, pokiaľ si prevádzkovateľ nesplní povinnosti stanovené v odseku 1 alebo 2 písm. b), c) alebo d) tohto článku, alebo ho nie je možné identifikovať, alebo sa od neho podľa tejto smernice nevyžaduje, aby znášal náklady, tieto opatrenia môže prijať samotný príslušný orgán“.

Článok 24

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do (24 mesiacov od dátumu

nadobudnutia účinnosti). Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení a tabuľku zhody medzi týmito ustanoveniami a touto smernicou.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Spôsob uvádzania takéhoto odkazu určia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 25 *Nadobudnutie účinnosti*

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 26 *Adresáti*

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
Predseda

PRÍLOHA I

ODDIEL 1	
SPOLOČNÉ PRVKY PRI IDENTIFIKÁCII OBLASTÍ OHROZENÝCH ERÓZIOU	
Typologická jednotka pôdy (TJP) (typ pôdy)	
Štruktúra pôdy (úroveň TJP)	
Hustota pôdy, hydraulické vlastnosti (úroveň TJP)	
Topografia vrátane sklonu a dĺžky svahu	
Pôdna pokrývka	
Využitie pôdy (vrátane hospodárenia s pôdou, poľnohospodárskych systémov a lesníctva)	
Klíma (vrátane rozdelenia dažďov a poveternostných podmienok)	
Hydrologické podmienky	
Agroekologická zóna	

ODDIEL 2 SPOLOČNÉ PRVKY PRI IDENTIFIKÁCII OBLASTÍ OHROZENÝCH ÚBYTKOM ORGANICKÝCH LÁTK	
Typologická jednotka pôdy (TJP) (typ pôdy)	
Štruktúra pôdy/obsah ílu	
Organický uhlík v pôde (celková koncentrácia a koncentrácia humusu)	
Organický uhlík v pôde (zásoby)	
Klíma (vrátane rozdelenia dažďov a poveternostných podmienok)	
Topografia	
Pôdna pokrývka	
Využitie pôdy (vrátane hospodárenia s pôdou, poľnohospodárskych systémov a lesníctva)	

ODDIEL 3	
SPOLOČNÉ PRVKY PRI IDENTIFIKÁCII OBLASTÍ OHROZENÝCH ZHUTNENÍM	
Typologická jednotka pôdy (TJP) (typ pôdy)	
Štruktúra ornice a pôdneho podložia (úroveň TJP)	
Objemová hustota ornice a pôdneho podložia (úroveň TJP)	
Štruktúra pôdy (úroveň TJP)	
Klíma	
Pôdna pokrývka	
Využitie pôdy (vrátane hospodárenia s pôdou, poľnohospodárskych systémov a lesníctva)	
Topografia	

ODDIEL 4	
SPOLOČNÉ PRVKY PRI IDENTIFIKÁCI OBLASTÍ OHROZENÝCH SALINIZÁCIOU	
Typologická jednotka pôdy (TJP) (typ pôdy)	
Štruktúra pôdy (úroveň TJP)	
Hydraulické vlastnosti pôdy	
Zavlažované oblasti, chemické vlastnosti závlahovej vody a typ zavlažovacích techník	
Údaje o podzemnej vode	
Klíma	

ODDIEL 5
SPOLOČNÉ PRVKY PRI IDENTIFIKÁCII OBLASTÍ OHROZENÝCH ZOSUVMI PÔDY
Typologická jednotka pôdy (TJP) (typ pôdy)
Výskyt/ hustota existujúcich zosuvov
Skalné podložie
Topografia
Pôdna pokrývka
Využitie pôdy (vrátane hospodárenia s pôdou, poľnohospodárskych systémov a lesníctva)
Klíma
Seizmické riziká

PRÍLOHA II

Zoznam potenciálne znečisťujúcich činností

1. Zariadenia, v ktorých sú alebo boli prítomné nebezpečné látky v množstvách, ktoré sa rovnali alebo presahovali množstvá uvedené v častiach 1 a 2 stĺpec 2 prílohy I k smernici Rady 96/82/ES (Seveso)¹⁶.
2. Činnosti uvedené v prílohe I k smernici Rady 96/61/ES.
3. Letiská.
4. Prístavy.
5. Bývalé vojenské areály.
6. Benzínové a čerpace stanice.
7. Chemické čistiarne.
8. Banské zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje smernica Rady 96/82/ES, vrátane zariadení na nakladanie s odpadom z ťažobného priemyslu v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES¹⁷.
9. Skládky odpadu podľa smernice Rady 1999/31/ES¹⁸.
10. Čistiarne odpadových vôd.
11. Potrubia na prepravu nebezpečných látok.

¹⁶ Ú. v. ES L 10, 14.1.1997, s. 13.

¹⁷ Ú. v. EÚ L 102, 11.4.2006, s. 16.

¹⁸ Ú. v. ES L 182, 16.7.1999, s. 1.